Pracovní skupina cílí na opatření, která by snížila riziko úhynů

16.9.2025 - | Povodí Moravy

Pracovní skupina, která byla ustanovena po úhynu ryb v řece Dyji v červnu 2025, vyhodnocuje průběh a možné příčiny úhynů ryb a v nejbližší době se zaměří zejména na krátkodobá opatření, která je možné realizovat již před letní sezónou roku 2026. Odborníci budou při hodnocení vycházet z rozsáhlého množství dat, které získalo v rámci rozšířeného monitoringu Povodí Moravy. V nádrži se po celé letošní léto vyskytovalo nebývale velké množství biomasy.

Po úhynu ryb v řece Dyji na konci června 2025 se v Břeclavi uskutečnilo jednání za účasti ministrů zemědělství a životního prostředí, zástupců Povodí Moravy, Moravského rybářského svazu, České inspekce životního prostředí, akademických pracovišť, Jihomoravského kraje, starostů a dalších odborníků. Výsledkem jednání byl vznik pracovní skupiny se třemi expertními panely, jejíž závěry jsou klíčové nejen pro analýzu příčin, ale i pro nastavení preventivních opatření pro různé rizikové stavy na nádrži i řece Dyji. První panel se zaměří na opatření na nádrži a v řece, druhý na čištění odpadních vod od fosforu a třetí na revitalizační projekty pod i nad vodní nádrží Nové Mlýny.

Pracovní skupina odborně zaštítěná Mendelovou univerzitou v Brně je složená dále z odborníků z Akademie věd, Výzkumného ústavu vodohospodářského, Agentury ochrany přírody a krajiny, Povodí Moravy, zástupců ministerstev zemědělství a životního prostředí, Jihomoravského kraje, Moravského rybářského svazu a města Břeclav. *„Skupina vyhodnotí všechny rizikové události z posledních tří let na základě dostupných dat a navrhne zejména krátkodobá opatření, která povedou ke snížení rizika opakování podobných událostí. Cílem je, aby byla do konce roku definována opatření a doporučení pro rok 2026,“* popsal hlavní cíle pracovní skupiny ministr zemědělství Marek Výborný (KDU-ČSL). Navrhovaná opatření by měla být zpracována pro jednotlivé modelové situace v podobě předem definovaných postupů s jasným určením odpovědností a komunikačních postupů. Takový přístup nemá v českých podmínkách doposud obdoby a od všech zúčastněných stran bude nutné jejich zapojení nad rámec zákonných povinnosti i běžné praxe. *„Dále budou přímo v terénu ověřovány scénáře týkající se vlivu způsobu vypouštění z nádrže na obsah kyslíku v řece Dyji, na nebezpečí vnosu biomasy sinic z nádrže do Dyje při různých scénářích a posuzována bude také možnost optimalizace rybí obsádky pod nádrží,“* doplnil generální ředitel Povodí Moravy David Fína.

V létě 2025 se v nádrži vyskytovalo velké množství biomasy. Povodí Moravy proto zvýšilo četnost monitoringu celého úseku až na frekvenci 1× týdně, v případě vysoce rizikových období až na 2x týdně. Byly proměřovány fyzikálně-chemické parametry v nádrži v celém vodním sloupci a odebírány pro další rozbory, včetně stanovení druhů a množství sinic. *„Za celou dobu od června až do začátku září byla nádrž téměř vždy promíchaná, nebyl výrazný rozdíl mezi hladinou a dnem. Biomasa se pohybovala po celé nádrži a maxima množství sinic u hráze se střídala s obdobími, kdy byla voda v podstatě zcela čistá. Takové stavy jsme využili ke krátkodobému navýšení odtoku, abychom propláchli čistší vodou nadjezí jezu Bulhary,“* popisuje David Fína. Kyslík na odtoku z nádrže od začátku července neklesl pod potenciálně rizikovou hodnotu 3 mg/l. Pravidelný monitoring kyslíku byl rozšířen také na celou řeku Dyji od Nových Mlýnů pod Břeclav, kde zaměstnanci Povodí Moravy prováděli měření i několikrát denně. Došlo také k doplnění kontinuální monitorovací sítě o plovoucí čidlo SMONOX na řece Dyji pod nádrží a o sondu zajišťující měření přímo v nádrži. Monitoring rozložení biomasy sinic na nádrži prováděl pravidelně dron, který poskytuje aktuálnější a přesnější data než původně využívané satelitní snímky. *„Detailní informace o aktuálním stavu jsou klíčové pro predikci vývoje a pro rozhodování o přijetí preventivních opatření, jako je například provzdušňování*

vody. V tomto směru bych chtěl opětovně ocenit aktivní přístup města Břeclav, které zajišťovalo za rizikových stavů provzdušňování jak v Břeclavi, tak nad jezem Bulhary,“ dodává David Fína.

Povodí Moravy spolupracuje také s Dánským hydraulickým institutem, který pro dolní nádrž Nové Mlýny zpracoval 3D numerický model proudění, transportu vodní hmoty a teplotního rozvrstvení před a po ekologické havárii. *„V současné době probíhá zpřesnění a kalibrace modelu na datech získaných v rámci specializovaného monitoringu, který jsme v průběhu léta zajistili. Tento model chceme rozšířit také o navazující úsek řeky Dyje až po jez v Bulharech. Na základě dokončeného modelu bychom v budoucnu mohli získat důležité informace o chování nádrže i řeky Dyje za různých průtokových i povětrnostních podmínek,“* uzavírá generální ředitel Fína.

V přípravě jsou také revitalizace a renaturace úseků řeky Dyje pod nádrží Nové Mlýny. Povodí Moravy zpracovalo přehled možných opatření na klíčových úsecích řeky Dyje a jejích přítocích nad nádrží a nyní ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny chystá zadání projektové přípravy jednotlivých opatření.

https://www.pmo.cz/cz/media/tiskove-zpravy/pracovni-skupina-cili-na-opatreni-ktera-by-snizila-riziko-uhynu